

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius
tel.: (8~5) 2684050, faksas (8~5) 2684051, el. p. info@lagk.lt <http://www.lagk.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188735253

Giedriui Jankauskui
El. paštas: info@duomena.com

2022-12-30 Nr. 19R-28 (AG-559/06-2022)

Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio
ministerijos
(siunčiama per „e-pristatymas“)

DĖL ĮSITEISĖJUSIO KOMISIJOS SPRENDIMO AG-559/06-2022

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 23 str. 2 d. siunčiame vykdyti Lietuvos administracinių ginčų komisijos įsiteisėjusio sprendimo 2022 m. lapkričio 22 d. Nr. 21R-602 (AG-559/06-2022) kopiją.

PRIDEDAMA. Sprendimo kopija.

Komisijos pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Ramūnė Misevičiūtė, tel. (8 5) 2684 050, el. p. ramune.miseviciute@lagk.lt

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2022 m. lapkričio 22 d. Nr. 21R-~~60~~AG-559/06-2022)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Ingos Lipnickienės, Žydrūno Plytniko (posėdžio pirmininkas) ir Mindaugo Siaurio (pranešėjas),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Giedriaus Jankausko skundą dėl atsakovės Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Giedrius Jankauskas (toliau – pareiškėjas) prašo panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) 2022-09-27 pažymą nr. ISS-1435-(5.59E.) „Dėl Jūsų prašymo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti Tarnybą iš naujo nagrinėti pareiškėjo 2022-08-31 prašymą, laikytis imperatyvaus Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (toliau – Žemės įstatymas) matininko Rolando Paškonio (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. FP-254) (toliau – ir matininkas) veiklos pasekmių atžvilgiu. Paaikšino, kad 2022-08-31 raštu Tarnybos prašė realizuoti Žemės įstatymo 41 straipsnyje įtvirtintas imperatyviasias normas matininko atžvilgiu. Tarnybos darbuotoja Daiva Mikalauskienė Raštu atsisakė pakartotinai nagrinėti šį pareiškėjo prašymą, nes nepateikta naujų aplinkybių bei Tarnyba jau nagrinėjo tokio pobūdžio pareiškėjo prašymą ir pateikė atsakymą 2019-04-24 pažyma Nr. ISS-774-(8.5.) „Dėl jūsų 2018-10-23 prašymo nagrinėjimo“ (toliau – 2019-04-24 raštas).

Tarnybos Nuolatinės komisijos kvalifikacijos turėtojų veiklai įvertinti (toliau – Vertinimo komisija) 2017-11-15 išvadose ir siūlymuose Nr. 1KI-2-(11.28) (toliau – 2017-11-15 išvada) konstatuota, kad matininkas, padarė šiurkštų pažeidimą, rengdamas žemės sklypo, kadastrinis Nr. 7970/0003:349, plotas – 4,9205 ha (toliau – ir žemės sklypas), formavimo ir pertvarkymo projektą (toliau – Projektas), dėl jo veiksmų atsirado žala tretiesiems asmenims. Šį teisinį faktą 2017 metais konstatavo ta pati Tarnybos tarnautoja Daiva Mikalauskienė, siūliusi, remiantis imperatyviosiomis Žemės įstatymo 41 straipsnio normomis, naikinti matininko veiklos licenciją.

Tačiau skundžiamame Rašte tarnautoja jau nemato matininko veiksmuose Žemės įstatymo 41 straipsnio pažeidimų bei nepripažįsta, kad Tarnybos sudaryta komisija neteisėtai/neteisingai interpretavo matininko veiksmus Tarnybos 2017-11-15 pateiktoje išvadoje.

Seimo kontrolierius Augustinas Normantas 2019-03-26 pažymoje dėl Giedriaus Jankausko skundo prieš Tarnybą Nr. 4D-2018/1-1454 (toliau – 2019-03-26 pažyma) nurodė, jog Tarnybos tarnautojai atliko cilę neteisėtų veikų, bei nesilaikė imperatyvių įstatymo normų bei neteisingai/neteisėtai interpretavo Žemės įstatymo 41 straipsnio normas matininko atžvilgiu. Šioje apimtyje įstatymas nustato tik dvi alternatyviasias sankcijas, pažeidus Žemės įstatymo 41 straipsnį, t. y. nustatyto pažeidimo pašalinimą, kurį turi atlikti pažeidimą atlikęs asmuo arba nustatytą pažeidimą atlikusio asmens veiklos licencijos naikinimą.

Kitoks Žemės įstatymo 41 straipsnio interpretavimas, tame tarpe pateikiamas Tarnybos 2019-04-24 rašte teisiškai yra niekinis.

Pareiškėjas 2022-08-31 prašyme pateikė naujas aplinkybes, jog nuo matininko veiksmų, rengiant žemės sklypo Projektą, nukentėję asmenys Rolandas Žvinklys, Vladimiras Samsonovas,

atlikti. Prašyme pareiškėjas pateikė šiuos įrodymus bei, kad matininkas nereagavo į nukentėjusių pateiktą prašymą ir iki šios dienos nėra realizuotos imperatyviai Žemės įstatyme įtvirtintos normos matininko atžvilgiu, neatstatytas teisingumas tiek nukentėjusių, tiek matininko atžvilgiu.

Rašte minimi administracinių teismų 2022 metų sprendimai dėl atitinkamų Tarnybos tarnautojų veiksmų, derinant žemės sklypo Projektą, tačiau tai neturi nieko bendro su pareiškėjo prašymu pakartotinai kvalifikuoti ne Tarnybos, o privataus matininko veiksmus, kurio priežiūrą atlieka Tarnyba vadovaujantis Žemės įstatymu (b. l. 1–2, 40–42).

Tarnyba prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad pareiškėjas Tarnybai 2022-08-31 pateikė prašymą pakartotinai įvertinti matininkui 2006-11-11 išduoto kvalifikacijos pažymėjimo Nr. FP-254, suteikiančio teisę rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, veiklą dėl galimai padarytų pažeidimų, rengiant žemės sklypo Projektą, bei įpareigoti matininką vykdyti Žemės įstatyme nustatytas normas arba panaikinti jo kvalifikacijos pažymėjimo galiojimą.

Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad Tarnybos direktoriaus 2012-05-02 įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-154 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuolatinės komisijos kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų veiklai įvertinti sudarymo“ (toliau – 2012-05-02 įsakymas) sudaryta Vertinimo komisija, vertino matininko veiklą, atsižvelgdama į Tarnyboje gautą pareiškėjo 2017-05-12 prašymą dėl matininko galbūt padarytų pažeidimų, rengiant žemės sklypo Projektą, kadangi šis projektas nebuvo suderintas su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Geologijos tarnyba), kaip tai buvo nurodyta Trakų rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2014-07-01 žemės sklypo Projekto rengimo reikalavimuose Nr. AP3-2939.

Vertinimo komisija, atsižvelgdama į 2017-10-12 posėdžio metu nagrinėtus dokumentus, matininko pateiktą 2017-06-12 paaiškinimą ir posėdžio metu nustatytas aplinkybes, padarė išvadą, kad rengdamas žemės sklypo Projektą matininkas nesivadovavo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-10-04 įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 patvirtintų Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių (toliau – Projektų rengimo taisyklės), 62.9 papunkčiu, ir dėl to padarė nešiurkštų kvalifikacijos pažymėjimo turėtojo veiklos pažeidimą, ir 2017-11-15 išvados 6 punktu Tarnybos direktoriui pateikė siūlymą – įspėti matininką dėl teisės aktų pažeidimų, padarytų rengiant žemės sklypo Projektą.

Vertinimo komisija 2017-10-12 posėdžio metu nenustatė, kad matininkas, rengdamas žemės sklypo Projektą, būtų šiurkščiai pažeidęs įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą, reikalavimus ir, kad dėl to atsirado arba galėjo atsirasti žala tretiesiems asmenims. Vertinimo komisija projekto nesuderinimą su Geologijos tarnyba laikė nešiurkščiu pažeidimu, kuris nesukelia pagrindo žalai tretiesiems asmenims atsirasti.

Projektų rengimo taisyklių 62.2.3 papunktyje (redakcija, galiojusi Projekto rengimo ir tvirtinimo metu (nuo 2014-01-15 iki 2015-04-03)) įtvirtinta, kad projektas, kai pertvarkomas ar formuojamas žemės sklypas, kuriame planuojama ūkinė veikla yra susijusi su žemės gelmių išteklių naudojimu, arba kai pagal projektą pertvarkoma (formuojama) teritorija ar jos dalis patenka į kietųjų naudingųjų iškasenų telkinių ir prognozzinių plotų teritoriją, turi būti derinamas su Aplinkos ministerijos Regiono aplinkos apsaugos departamentu, o ne su Geologijos tarnyba. Projekto sprendinių brėžinyje yra Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Trakų rajono agentūros suderinimo žyma.

Pareiškėjo 2017-05-12 prašymo pateikimo, taip pat Vertinimo komisijos 2017-10-12 posėdžio metu žemės sklypo Projektas buvo patvirtintas Tarnybos Trakų skyriaus vedėjo 2014-12-19 įsakymu Nr. 46FPĮ-(14.46.124.)-74 „Dėl pil. Irenos Madevič žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349), esančio Šventininkų kaime, Senųjų Trakų seniūnijoje, Trakų rajono savivaldybėje, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“ (toliau – 2014-12-19 įsakymas) ir įgyvendintas (buvo suformuota 15 žemės sklypų, kurių didžioji dalis, Tarnybos duomenimis, jau buvo parduota tretiesiems asmenims), todėl jokie žemės sklypo Projekto rengimo metu padaryti trūkumai objektyviai nebegalėjo būti taisomi.

Atsižvelgdami į tai, Vertinimo komisijos nariai 2017-10-12 posėdžio metu (balsų dauguma) nusprendė matininką įspėti dėl rengiant žemės sklypo Projektą padarytų teisės aktų pažeidimų (dėl to, kad šis projektas nebuvo suderintas su Geologijos tarnyba), taip pat įpareigoti jį ateityje savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais.

Nagrinėjama atveju, matininkui skirtas įspėjimas, tačiau jam buvo skirta poveikio priemonė (įspėjimas) ne pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį, o atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, kad Komisija nustatė nešiurkštų Rolando Paškonio, kaip kvalifikacijos pažymėjimo Nr. FP-254 turėtojo, veiklos pažeidimą, kuris nesukėlė pagrindo žalai tretiesiems asmenims atsirasti, tačiau jau negalėjo būti ištaisytas, nes žemės sklypo Projektas pareiškėjo 2017-05-12 prašymo pateikimo metu buvo patvirtintas ir įgyvendintas. Tarnybos 2017-11-27 raštu Nr. 1SD-4475-(8.2.) „Dėl informacijos apie įspėjimą pateikimo“ (toliau – 2017-11-27 raštas) matininkas įspėtas ir įpareigotas ateityje savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais.

Atsakovė pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 36² straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytu minimalios ir proporcingos ūkio subjektų priežiūros naštos principu, Vertinimo komisijos darbo reglamento 3.3 papunkčiu, kuriame nurodyta, kad Tarnybos direktoriui Vertinimo komisija teikia siūlymus dėl žemėtvarkos planavimo dokumentų rengėjams taikytinų poveikio priemonių atsižvelgdama į nustatytą pažeidimų pobūdį ir padarinius, taip pat atsižvelgiant į tai, kad matininko Vertinimo komisijoje metu žemės sklypo Projektas buvo patvirtintas ir įgyvendintas, matininkas nebuvo įpareigotas pašalinti nustatytą nešiurkštų pažeidimą ir Tarnybai pateikti šio pažeidimo pašalinimo įrodymo dokumentus (nes to padaryti būtų neįmanoma), todėl 2017-11-27 raštu matininkui buvo paskirta poveikio priemonė, nesukelianti konkrečių teisinių įpareigojimų, kurių neįvykdžius būtų taikoma Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalyje numatyta griežtesnė poveikio priemonė – kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas.

Matininkas buvo įpareigotas ateityje savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais ir jo veikla, rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, 2017-11-27 – 2018-11-27 laikotarpiu, vadovaujantis Žemės įstatymo 41 straipsnio 10 dalies 2 punktu, Tarnybos buvo nuolat stebima, o tuo atveju, jeigu būtų buvę nustatyta, kad matininkas padarė kartotinį pažeidimą, jo veikla būtų buvusi svarstoma Vertinimo komisijoje, sprendžiant klausimą dėl jo kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo panaikinimo.

Pareiškėjas 2022-08-31 prašė pakartotinai įvertinti matininko veiklą dėl galimai padarytų pažeidimų, rengiant Projektą. Tarnyba skundžiamu Raštu informavo pareiškėją, kad Vertinimo komisija jau vertino matininko veiklą, atsižvelgdama į Tarnyboje gautą pareiškėjo 2017-05-12 prašymą.

Tarnyba gavo Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymą, kurios 34.4 papunktyje Tarnybai pateikta rekomendacija išnagrinėti pareiškėjo 2018-10-23 prašymą teisės aktų nustatyta tvarka. Tarnyba pareiškėjo 2018-10-23 prašymą, kuriame buvo keliamas klausimas dėl Vertinimo komisijos 2017-10-12 posėdžio metu priimtų vertinimo rezultatų, išsamiai išnagrinėjo ir pareiškėjui atsakė 2019-04-24 raštu. Šiame rašte pareiškėjui buvo paaiškinta, kad Vertinimo komisija 2017-10-12 posėdžio metu nenustatė, kad matininkas, rengdamas žemės sklypo Projektą, būtų šiurkščiai pažeidęs įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą, reikalavimus ir, kad dėl to atsirado arba galėjo atsirasti žala tretiesiems asmenims. Vertinimo komisija projekto nesuderinimą su Geologijos tarnyba laikė nešiurkščiu pažeidimu, kuris nesukelia pagrindo žalai tretiesiems asmenims atsirasti. Taip pat informavo, kad matininkas nebuvo įpareigotas pašalinti nustatytą nešiurkštų pažeidimą ir Tarnybai pateikti šio pažeidimo pašalinimo įrodymo dokumentus (nes to padaryti būtų neįmanoma), t. y., kad 2017-11-27 raštu matininkui buvo paskirta poveikio priemonė, nesukelianti konkrečių teisinių įpareigojimų, kurių neįvykdžius būtų taikoma Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalyje numatyta griežtesnė poveikio priemonė – kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjas buvo informuotas, kad vadovaujantis visuotinai pripažįstamu teisės principu *non bis in idem* (negalima du kartus bausti už tą patį dalyką), Tarnyba neturi galimybių pakartotinai vykdyti matininko veiklos rengiant žemės sklypo Projektą vertinimo procedūros.

Atsižvelgdama į tai, Tarnyba skundžiamame Rašte informavo pareiškėją, kad 2019-04-24 raštu jis buvo informuotas apie tai, kad matininkui skirtas įspėjimas, tačiau jam buvo skirta poveikio priemonė (įspėjimas) ne pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį, o atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, kad Vertinimo komisija nustatė nešiurkštų matininko veiklos pažeidimą, kuris nesukėlė pagrindo žalai tretiesiems asmenims atsirasti, tačiau jau negalėjo būti ištaisytas.

Skundžiamu raštu pareiškėjas taip pat buvo informuotas, kad Tarnyba neturi galimybių pakartotinai vykdyti matininko veiklos rengiant žemės sklypo Projektą vertinimo procedūros, kadangi Vertinimo komisija jau vertino matininko veiklą, atsižvelgdama į Tarnyboje gautą pareiškėjo 2017-05-

12 prašymą. Taip pat Pareiškėjas buvo informuotas, kad Tarnyba pareiškėjo keliamą klausimą dėl Vertinimo komisijos 2017-10-12 posėdžio metu priimtų vertinimo rezultatų, išsamiai išnagrinėjo ir atsakė 2019-04-24 raštu.

Rašte Tarnyba pažymėjo, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas (toliau – VAAT) 2022-03-17 sprendimu (administracinės bylos Nr. I2-1051-764/2022) pareiškėjų Mariaus Žvinklio, Vladimiro Samsonovo ir Tatjanos Samsonovos skundą atsakovui Lietuvos valstybei, atstovaujamai Tarnybos (tretieji suinteresuoti asmenys – Algis Podrezas ir Gintarė Tarulytė-Jasiūnienė), dėl žalos atlyginimo atmetė kaip nepagrįstą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2022-06-15 nutartimi VAAT 2022-03-17 sprendimą paliko nepakeistą.

Vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 3 punkto nuostatomis ir atsižvelgdama į tai, kad pareiškėjas 2022-08-31 prašyme nenurodė naujų aplinkybių bei nepateikė papildomų argumentų, leidžiančių abejoti Tarnybos 2019-04-24 raštu pateikto atsakymo į pareiškėjo prašymą pagrįstumu, Tarnyba skundžiamu Raštu informavo pareiškėją, kad jo 2022-08-31 prašymas pakartotinai nebus nagrinėjamas (b. l. 93–98).

Skundas tenkintinas.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Rašto, kuriuo atsakyta į pareiškėjo 2022-08-31 prašymą, teisėtumo.

Pareiškėjas Tarnybai 2022-08-31 pateikė prašymą, jame išdėstė Irena Madevič turimo žemės sklypo paskirties iš žemės ūkio į vienbučių/dvibučių gyvenamųjų pastatų paskirtį keitimo procedūros eigą, pradėtą 2014 m., joje dalyvavusių asmenų, tame tarpe matininko, veiksmus, ikiteisminio tyrimo Nr. 02-2-00291-17 metu nustatytas aplinkybes. Taip pat šiame prašyme išdėstė naujas aplinkybes, kad pareiškėjai Marius Žvinklys, Vladimiras Samsonovas/Tatjana Samsonova, remiantis Žemės įstatymo 41 straipsniu, 2022-07-08 registruotu paštu nusiuntė prašymą UAB „Geodeziniai matavimai“ matininkui Rolandui Paškoniui atlikti Žemės įstatymo 41 straipsnyje imperatyviai įtvirtintus veiksmus – per 30 kalendorinių dienų, įmonės UAB „Geodeziniai matavimai“ lėšomis, pašalinti jo atliktą, bei Tarnybos nustatytą pažeidimą, t. y. panaikinti specialiąją žemės ir miško naudojimo sąlygą – naudingųjų iškasenų telkiniai, keturiuose pareiškėjų nuosavybe turimuose sklypuose. Iki 2022-08-31 matininkas netenkinio pareiškėjų 2022-07-08 prašymo, todėl pareiškėjams iki 2022 metų rugpjūčio mėnesio imtinai tęsiasi didelė materialinė žala. Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų paskirtį turinčiuose žemės sklypuose, su esamais apribojimais (naudingųjų iškasenų telkiniai) – gyvenamoji statyba negalima, bei būtina Lietuvos Respublikos kadastro duomenų bazėje panaikinti šį servitutą, kuris, kaip nustatyta NŽT tyrime Nr. 1KI-2-(11.28), atsirado dėl neteisėtos matininko veikos.

Pareiškėjas Tarnybos prašė, 2022 m. rugpjūtį atsiradus naujoms Žemės įstatymu reglamentuotoms aplinkybėms, esančioms imperatyviosiomis teisės normomis, sudaryti komisiją ir pradėti naują tyrimą dėl matininko veiklos įvertinimo, įpareigoti matininką vykdyti Žemės įstatymo normas, įstatymu nustatytą terminų rėmuose arba panaikinti matininko veiklos licenciją (b. l. 22–30, 71–79).

Atsakydama į pareiškėjo prašymą Tarnyba Rašte nurodė, jog Vertinimo komisija vertino matininko veiklą, atsižvelgdama į Tarnyboje gautą pareiškėjo 2017-05-12 prašymą dėl matininkų padarytų pažeidimų, rengiant žemės sklypo Projektą, kad jis nebuvo suderintas su Geologijos tarnyba, kaip tai buvo nurodyta Administracijos 2014-07-01 Projekto rengimo reikalavimuose Nr. AP3-2939. Tarnyba pareiškėjo keliamą klausimą dėl Vertinimo komisijos 2017-10-12 posėdžio metu priimtų vertinimo rezultatų, išsamiai išnagrinėjo ir atsakė 2019-04-24 raštu, kuriuo pareiškėjas, be kita ko, buvo informuotas, kad Tarnyba neturi galimybių pakartotinai vykdyti matininko veiklos vertinimo procedūros, rengiant žemės sklypo Projektą. Rašte taip pat pažymėjo, jog VAAT 2022-03-17 sprendimu pareiškėjų Mariaus Žvinklio, Vladimiro Samsonovo ir Tatjanos Samsonovos skundą atsakovui Lietuvos valstybei, atstovaujamai Tarnybos (tretieji suinteresuoti asmenys – Algis Podrezas ir Gintarė Tarulytė-Jasiūnienė), dėl žalos atlyginimo atmetė kaip nepagrįstą, o LVAT 2022-06-15 nutartimi VAAT 2022-03-17 sprendimą paliko nepakeistą.

Tarnyba, vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 3 punkto nuostatomis ir atsižvelgdama į tai, kad pareiškėjas 2022-08-31 prašyme nenurodė naujų aplinkybių bei nepateikė papildomų argumentų, leidžiančių abejoti Tarnybos 2019-04-24 raštu pateikto atsakymo pagrįstumu, nusprendė pareiškėjo 2022-08-31 prašymo pakartotinai nenagrinėti (b. l. 3–5, 55–57).

Pareiškėjas Rašto neteisėtumą grindžia tuo, jog pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio nuostatas, nustačius, kad matininkas padarė pažeidimą, šis jį turėtų pašalinti, kitu atveju matininkui turi būti panaikinta asmens veiklos licencija. Kitoks Žemės įstatymo 41 straipsnio interpretavimas, tame tarpe koks yra pateikiamas Tarnybos 2019-04-24 rašte, teisiškai yra niekinis. Pareiškėjas 2022-08-31 prašyme pateikė naujas aplinkybes, jog nuo matininko veiksmų, rengiant žemės sklypo Projektą, nukentėję asmenys Rolandas Žvinklys, Vladimiras Samsonovas, Tatjana Samsonova, 2022-07-08 kreipėsi į matininką, prašydami ištaisyti Tarnybos nustatytus jo pažeidimus rengiant žemės sklypo Projektą, tačiau matininkas nereagavo į nukentėjusių pateiktą prašymą.

Atsakovė Rašte priėmė sprendimą pareiškėjo 2022-08-31 prašymo pakartotinai nenagrinėti, nes dėl to paties klausimo, pareiškėjui atsakymą pateikė 2019-04-24 raštu ir pareiškėjas nenurodė naujų aplinkybių bei argumentų, leidžiančių abejoti Tarnybos 2019-04-24 raštu pateikto atsakymo pagrįstumu.

VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. To paties straipsnio 3 dalies 3 punkte nustatyta, jog prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą.

Nagrinėjamu atveju pasisakant dėl Rašto teisėtumo vertintina ar atsakovės sprendimas nenagrinėti pareiškėjo 2022-08-31 prašymo yra pagrįstas, t. y. ar atsakovė dėl to paties klausimo atsakymą pareiškėjui jau buvo pateikusi 2019-04-24 raštu ir pareiškėjas nepateikė naujų duomenų, sudarančių pagrindą abejoti anksčiau teikto atsakymo pagrįstumu ar ginčyti Tarnybos priimtą sprendimą.

Komisija, sprendama ginčą dėl skundžiamo Rašto teisėtumo, turi įvertinti ir Tarnybos 2019-04-24 rašto turinį, toje dalyje, kurioje Tarnyba pareiškėjui pateikė atsakymą, įvertinusi galimybes pakartotinai vykdyti matininko veiklos vertinimo procedūrą, rengiant žemės sklypo Projektą. Komisija šio rašto dalį vertins išsamumo aspektu, iš esmės nevertindama paties rašto teisėtumo.

Tarnyba 2019-04-24 raštu teikė atsakymą pareiškėjui į jo 2018-10-23 prašymą, atsižvelgdama į Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymos 34.4 papunktyje Tarnybai pateiktą rekomendaciją teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėti pareiškėjo 2018-10-23 prašymą.

Pareiškėjas, 2018-10-23 kreipdamasis į Tarnybos direktorių, prašė paaiškinti apie matininkui skirtos nuobaudos – įspėjimo įvykdymą, t. y. nuo kurios dienos matininkas per 20 darbo dienų turėjo pašalinti padarytą pažeidimą rengiant žemės sklypo Projektą bei koku būdu pažeidimą pašalino. Taip pat pareiškėjas prašė nustačius, kad Vertinimo komisijos 2017-11-15 išvada yra neteisėta, pakartotinai sudaryti komisiją matininko veikos vertinimui ir kvalifikavimui, rengiant žemės sklypo Projektą (b. l. 85 – 88).

Pažymėtina, kad Seimo kontrolierius 2019-03-26 pažymoje padarė išvadą, kad Tarnyba, gavusi pareiškėjo 2018-10-23 prašymą, turėjo pareigą išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių matininkas nebuvo įspėtas apie tai, kad jis turi pašalinti nustatytus pažeidimus, dėl kokių priežasčių Vertinimo komisija nesivadovavo teisės aktų nuostatų reikalavimais ir nesiėmė Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 arba 10 dalyje nustatytų veiksmų, taip pat Tarnybos direktorius turėjo pareigą informuoti pareiškėją apie pakartotinio matininko veiklos vertinimo galimybes (b. l. 11–21).

Tarnyba 2019-04-24 rašte nurodė, jog Vertinimo komisija, atsižvelgdama į gautą pareiškėjo 2017-05-12 prašymą, 2017-10-12 posėdžio metu įvertinusi matininko veiklą, priėmė 2017-11-15 išvadą, kad matininkas, rengdamas Projektą, nesivadovavo Projektą rengimo taisyklių 62.9 papunkčiu ir padarė nešiurkštų kvalifikacijos pažymėjimo turėtojo veiklos pažeidimą. Tarnybos direktoriui buvo pateiktas siūlymas įspėti matininką dėl teisės aktų pažeidimų, padarytų rengiant žemės sklypo Projektą.

Matininkui buvo skirtas įspėjimas, tačiau poveikio priemonė (įspėjimas) skirta ne pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį, o atsižvelgiant į tai, kad Vertinimo komisija nustatė nešiurkštų matininko veiklos pažeidimą, kuris nesukėlė pagrindo žalai tretiesiems asmenims atsirasti, tačiau jau negalėjo būti ištaisytas, kadangi, žemės sklypo Projektas pareiškėjo 2017-05-12 prašymo pateikimo metu buvo Trakų skyriaus 2014-12-19 įsakymu patvirtintas ir įgyvendintas. Tarnybos 2017-11-27 raštu

matininkas buvo įspėtas ir įpareigotas ateityje savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais. Matininkui buvo skirta poveikio priemonė, nesukelianti konkrečių teisinių įpareigojimų, kurių neįvykdžius būtų taikoma Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalyje numatyta griežtesnė poveikio priemonė – kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas. Vadovaujantis *non bis in idem* (negalima du kartus bausti už tą patį dalyką) principu, Tarnyba neturi galimybių pakartotinai vykdyti matininko veiklos vertinimo procedūros (b. l. 82–84).

Komisija, įvertinusi Tarnybos 2019-04-24 raštą, atkreipia dėmesį, jog jame atsakovė pateikia prieštarigus bei teisės aktais nepagrįstus duomenis, teigia, kad pareiškėjui poveikio priemonę – įspėjimą skyrė ne pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį, tačiau iš rašto turinio matyti, jog matininko veiklos pažeidimo procedūra buvo atlikta vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, tame tarpe Taisyklių 30 punktu. Be to, Vertinimo komisija 2017-11-15 išvadoje nurodė, jog pasiūlymą įspėti matininką dėl padarytų teisės aktų pažeidimų, rengiant žemės sklypo Projektą, Tarnybos direktoriui teikė vadovaudamasi Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalies nuostatomis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė Taisyklės patvirtino vadovaudamasi, be kita ko, Žemės įstatymo 41 straipsnio 2, 4, 9 ir 11 dalimis. Pagal Taisyklių 30 punktą išnagrinėjusi gautus paaiškinimus, dokumentus (duomenis) ir nustačiusi, kad kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas pažeidė įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimus, Tarnyba, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir jo padarinius, imasi atitinkamai Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 ir 10 dalyse nustatytų veiksmų.

Žemės įstatymo 41 straipsnyje nustatyta: Vyriausybės įgaliotai institucijai nustačius nešiurkštų kvalifikacijos pažymėjimo turėtojo veiklos pažeidimą, asmuo įspėjamas, kad ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo įspėjimo gavimo dienos turi pašalinti nustatytą pažeidimą ir pateikti šio pažeidimo pašalinimo įrodymo dokumentus. Nešiurkščiu pažeidimu laikomas toks įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą, pažeidimas, kuris nesukelia pagrindo žalai tretiesiems asmenims atsirasti ir kurį pašalinti gali pats kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas. Kvalifikacijos pažymėjimų galiojimas sustabdomas 3 mėnesiams, jeigu iki termino, per kurį turėjo pašalinti pažeidimus, pabaigos kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas nepateikė pažeidimų pašalinimo įrodymo dokumentų (7 dalis); Kvalifikacijos pažymėjimų galiojimas panaikinamas, kai: asmenys, rengdami žemėtvarkos planavimo dokumentus, šiurkščiai pažeidė įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą, reikalavimus. Šiurkščiu pažeidimu laikomas toks įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą, pažeidimas, dėl kurio atsirado arba galėjo atsirasti žala tretiesiems asmenims (10 salies 1 punktas); kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas po kvalifikacijos galiojimo sustabdymo per nustatytą terminą nepašalina nustatytų pažeidimų, dėl kurių kvalifikacijos pažymėjimas buvo sustabdytas (10 dalies 4 punktas).

Atsakovė 2019-04-24 rašte teigė, jog Vertinimo komisija, išnagrinėjusi matininko veiklos pažeidimus, 2017-11-15 išvadoje nustatė, kad matininkas padarė nešiurkštų pažeidimą. Tačiau Vertinimo komisija, kuriai Tarnybos direktorius 2012-05-02 įsakymu pavedė nagrinėti kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų galimus veiklos pažeidimus ir teikti Tarnybos direktoriui išvadas bei siūlymus dėl poveikio priemonių taikymo, 2017-11-15 priimtoje išvadoje nenurodė, jog matininkas padarė būtent nešiurkštų pažeidimą, bei nepateikė nustatyto matininko padaryto pažeidimų pobūdžio ir jo padarinių.

Vis gi, Vertinimo komisijai nustačius, kad matininkas padarė pažeidimus, tokiu atveju, kaip ir Seimo kontrolierius konstatavo 2019-03-26 pažymoje, Tarnyba, vadovaujantis Taisyklių 30 punktu, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir jo padarinius, turėjo imtis atitinkamai Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 ir 10 dalyse nustatytų veiksmų, t. y. už nešiurkštų pažeidimą matininką įspėti, kad ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo įspėjimo gavimo dienos pašalintų nustatytą pažeidimą ir pateiktų šio pažeidimo pašalinimo įrodymo dokumentus arba už šiurkštų įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą, reikalavimų pažeidimą panaikinti matininko kvalifikacijos pažymėjimo galiojimą.

Komisija pažymi, jog Seimo kontrolierius 2019-03-26 pažymoje pateikė rekomendaciją Tarnybos direktoriui atkreipti dėmesį į tai, kad Vertinimo komisija, vertindama matininko veiklą ir nustačiusi jo veiklos pažeidimų, nesiėmė Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 arba 10 dalyje nustatytų veiksmų. Matininkas nebuvo įspėtas apie tai, kad turi pašalinti nustatytus pažeidimus ir pateikti šių pažeidimų pašalinimo įrodymo dokumentus. Taip pat Tarnybos direktoriui rekomendavo užtikrinti, kad Tarnyba matininko atžvilgiu imtųsi Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 arba 10 dalyje nustatytų veiksmų (b. l. 44–54).

Tarnyba 2019-04-24 rašte ir skundžiamame Rašte nurodė, jog matininką įspėjo ne pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį, jam paskyrė poveikio priemonę, nesukeliančią konkrečių teisinių įpareigojimų, kurių neįvykdžius jau būtų taikoma Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalyje numatyta griežtesnė poveikio priemonė – kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas. Abejuose raštuose Tarnyba nepateikė teisinio pagrindo, kuriuo vadovaujantis matininkui paskyrė kitokio pobūdžio įspėjimą, nei įspėjimą, reglamentuotą Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalyje. Nei Žemės įstatymo 41 straipsnyje, nei Taisyklėse nenumatyta galimybė matininkui už Vertinimo komisijos nustatytus jo padarytus pažeidimus skirti įspėjimą, kaip poveikio priemonę, kuri matininkui nesukeltų konkrečių teisinių įpareigojimų. Taip pat teisės aktuose nenumatyta matininkui skirti įpareigojimą ateityje savo veikloje vadovautis įstatymais ir kitais teisės aktais. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje jau yra nustatyta matininkui pareiga veikti nepriklausomai ir vadovautis tik įstatymais bei kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais nekilnojamojo turto objektų formavimą ir su tuo susijusią veiklą, todėl netikslinga įpareigoti matininką laikytis įstatyme nustatytos pareigos, kurios jis visada privalo laikytis savo veikloje.

Komisija atkreipia dėmesį, kad Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymoje konstatavo, jog Tarnyba, nustačiusi, kad matininkas savo veikloje padarė pažeidimus, nesiėmė Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 arba 10 dalyje nustatytų veiksmų. Matininkas nebuvo įspėtas, vadovaujantis Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalimi. Tarnybos 2017-11-27 raštu įspėjimo skyrimas matininkui už Vertinimo komisijos nustatytus jo veiklos pažeidimus bei įpareigojimas jį ateityje savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, negali būti vertinamas kaip poveikio priemonės skyrimas pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį. Todėl Tarnyba 2019-04-24 raštu teigdama atsakymą pareiškėjui, jog Tarnyba neturi galimybių pakartotinai vykdyti matininko veiklos vertinimo procedūros, rengiant žemės sklypo Projektą, nepagrįstai vadovavosi bendroju teisės principu *non bis in idem* (negalima du kartus bausti už tą patį dalyką), kadangi, Tarnyba, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, už Vertinimo komisijos nustatytus veiklos pažeidimus matininko nenubaudė.

Tarnybos 2019-04-24 rašte pareiškėjui pateikti paaiškinimai apie tai, kodėl matininkui buvo skirtas įspėjimas ne pagal Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 dalį, nepagrindžia teiginio, jog Tarnyba neturi galimybių pakartotinai, laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų, vertinti matininko padarytus pažeidimus rengiant žemės sklypo Projektą.

Taigi, Tarnyba 2019-04-24 rašte pareiškėjui nepateikė aiškaus ir teisės aktų nuostatomis argumentuoto atsakymo dėl matininko veiklos rengiant žemės sklypo Projektą pakartotino vertinimo. Atsakovė, teikdama pareiškėjui atsakymą į 2022-08-31 prašymą, vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 3 punktu, turėjo įvertinti ne tik tai, ar dėl to paties klausimo atsakymą pareiškėjui jau yra pateikusi, bet ir tai, ar asmens naujai pateiktame prašyme nurodyti nauji duomenys turi įtakos kitokio atsakymo pateikimui, t. y. ar pateikti duomenys sudaro pagrindą abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu. Tarnyba skundžiamame Rašte nepasisakė dėl pareiškėjo 2022-08-31 prašyme nurodytų naujų aplinkybių, nepateikė jų faktinio ir teisinio vertinimo.

Įvertinus tai, kas išvardyta, Komisija daro išvadą, jog Atsakovė, atsakydama į pareiškėjo 2022-08-31 prašymą, netinkamai taikė VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 3 punkto nuostatas bei Raštu nepagrįstai atsisakė nagrinėti pareiškėjo 2022-08-31 prašymą.

LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos (VAĮ galiojančios redakcijos 10 straipsnis) reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2010-10-14 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1037/2010 ir kt.). Pagal suformuotą LVAT praktiką nuostata, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, įpareigoja viešojo administravimo subjektus motyvuoti priimamus sprendimus, t. y. pagrįsti nustatytais objektyviais duomenimis (faktais) ir konkrečiai nurodytomis atitinkamų teisės aktų normomis. Teisinio bei faktinio pagrindimų nebuvimas yra esminis trūkumas ir esminis VAĮ 8 straipsnio pažeidimas bei, kaip savarankiškas pagrindas, suponuoja skundžiamo sprendimo naikinimą (žr., pvz., 2015-03-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A-692-556/2015).

Tarnybos Raštas, neatitinka administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, nustatytų VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktuose, yra neteisėtas, todėl naikintinas. Tarnyba įpareigojama išnagrinėti pareiškėjo 2022-08-31 prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo Giedriaus Jankausko skundą tenkinti.

Panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022-09-27 raštą nr. 1SS-1435-(5.59E.) „Dėl Jūsų prašymo“.

Įpareigoti Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos iš naujo išnagrinėti Giedriaus Jankausko 2022-08-31 prašymą bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Inga Lipnickienė

Mindaugas Siaurys

Kopija tikra
Lietuvos administracinių ginčų
komisijos vyriausioji specialistė

Ramūnė Misevičiūtė

2022-12-30

